

OUR ACTIONS
What can we concretely do?

CAUSAL ACTIONS
What can we help/affect/teach/
develop/etc with and
for others?

Ilmastovaikutusten
arviointi kaavoituksessa
-Mihin verrataan? -> jos
johonkin rakennetaan
kuitenkin
-Lumo
-Sopeutuminen?
lämpösaareke
hulevedet

SCOPE-
ajattelu
hankala

Tampere:
Hiilineutraaleja
tekoja -ohjelma
tuuppaa
tamperelaisia kohti
kestävää kulutusta

Pirkanmaan
ilmastoverkosto
-> Yritysten
kannustaminen ja
tiedon lisääminen
ja välittäminen

Tampere:
Kaupungin
luonto- ja
hiilijalanjäljen
laskeminen

Vesistöjen
suojelu,
mikrobien hyöty
vesien
puhdistuksessa

Biosidien
käyttöjen
lopettaminen
pesu- ja
puhdistusaineet

Ympäristöohjaus
ja diplomit
Sertifikaatti 14001

Miksi niin
paljon
asfalttia?

Tampere: (rak.proj.)
-Kouluhankkeiden
elinkaariarviointi, hiilen
varjohinnan laskennat
=> Hirsirakentamisen
suosiminen

Luonnonmateri-
aalien käyttö
rakentamisessa
savi, kivi, puu

Hiilineutraali
sähkö
(ostosähkön
sertifikaatti)

Öljystä
luopuminen
rakennusten
lämmityksessä

Palautetta
työkalusta
-Olisi voitu selittää
tarkemmin
kaaviota
-Miksi englanniksi

Tampere:
-Hiilineutr. päästötavoitteet
ja ilmastotoimenpiteiden
päästö- ja
talousvaikutusten arviointia
(Scope 1 ja 2)
kokonaisvaltaisesti

SYSTEMIC EFFECT

ENVIRONMENTAL IMPACTS

SOCIETAL IMPACTS

INDIRECT EFFECT

ATMOSPHERIC IMPACTS

ECONOMIC IMPACTS

DIRECT EFFECT

CarbonSink+

Natural S
Social reso

Natural Step:
Systemic Changes

F-F:
Biodiversity

IRF:
Manufactured capital

New legislations

Natural Step:
Future-cast/
Long-term planning

GHG Scope 3

IRF:
Social capital

Hum

GHG Scope 2

ESG:
Environmental

ESG:
Governance

F-F:
Energy

F-F:
Labour

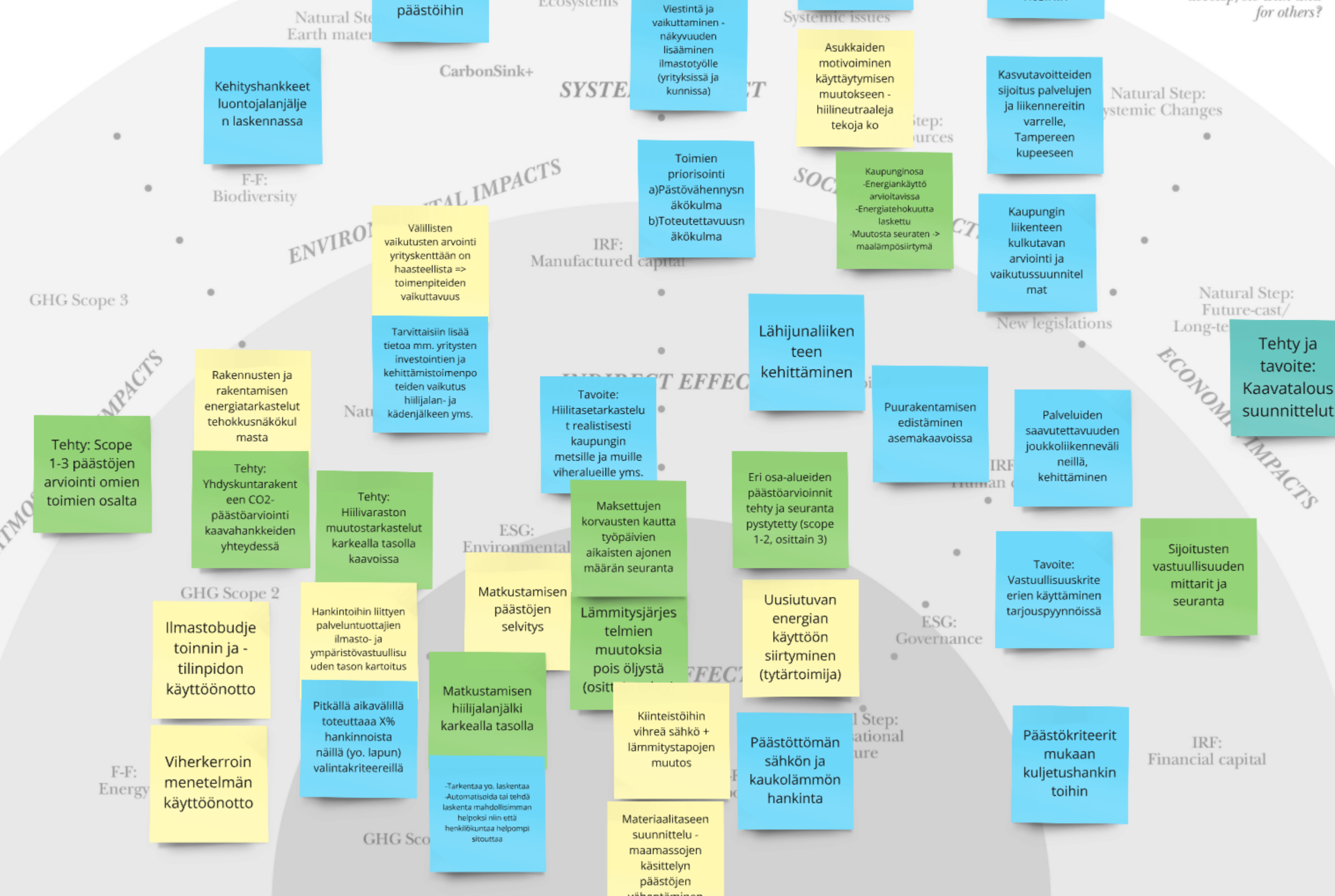
Natural
Organisa
Cultu

IRF:
Financial capital

GHG Scope 1

OUR ACTIONS
What can we concretely do?

CAUSAL ACTIONS
What can we help/affect/teach/develop/etc with and for others?

OUR ACTIONS
What can we concretely do?

CAUSAL ACTIONS
What can we help/affect/teach/
develop/etc with and
for others?

Kasvun
kyseenala
istaminen

Useita toimenpiteitä eri
scopeihin liittyen:
-uudet matkustusohjeet
-uudet tarjoiluosuutukset
-uudet ohjeet &
toimintamallit
rakentamiseen
-uudet hankintaohjeet

Vastuullisuusvaiku
tusten arviointi
vielä kiinteämmin
kaikkeen
päätöksentekoon

-Vaikuttavampi
yrittäjäyhteistyö
-
luontopositiivisuude
n ja sen
mittaamisen
määrittäminen

Tansanian
-metsät
-ruokatuotantaa
-Etelä-Pohjoinen
ILMASTONMUUTOKSEN
YMMÄRTÄMINEN

Hankintojen
vaikuttavuutta
parannettava

-yhteistyö asukkaiden,
yrittäjien, järjestöjen,
yliopistojen ja
tutkimuslaitosten kanssa
-yhteistyö koko
kaupunkikonsernissa
(työkäsköt, yhtiöt)
-ku-yhteistyö

Ympäristökasv
atuksen
kehittäminen,
paitsi lapsille
myös aikuisille

Vastuullisuuden
lisääminen
rakentamisessa ja
ilmastovaikutuste
n huomioiminen

-Laskentaa
kehitetty
-Polku 2030
hiilineutraalisuust
avoitteeseen
laadittu

Kiertotaloutta
edistävät
kaavamääräykset
(näitä on ollut
yksittäisiä, jatkossa
enemmän)

Osaamista ja
tavoitetasoa
parannettava
jatkuvasti

-Luotu uusia
täydennyskoulutus
mahdollisuuksia
(oma henkilökunta +
laajemmin eri
toimialat)

Ilmastomuutoks
een soputumisen
asioiden vieminen
yleiskaavaan

kaikki
polttolämpimykset
maalämpöön (nyt
vielä fossiilista ja
biopolttoöljyä)

Kaikista vähän
käytetyistä
rakennuksista
luovutaan

- Siirretty sijoitukset pois
fossiilisia tuottavista
yrityksistä
- Vaihdettu
lämmitysmuotoja
kiinteistöissä, tehty
energiansäästötoimia
(labrat, kampanjat)

Uudisraken
tamisen E-
lukuohjaus

Asemakaavojen
ilmastovaikutusten
arvioinnit: -> määrällistä
vertailutietoa
(yleiskaavan
ilmastovaikutusten
arvioinnit myös)

Minimitaso on
ajettu osaksi
normaaleja
prosesseja

Ilmasto ja lumo-tavoitteet
strategiaan ja
taloussuunnitteluun
-toimenpideohjelmat
(tieläkartta ja lumo-ohjelma)
-> toteutus
vuosisuunnittelun kautta

-kompensaatio selvitys
+ päätös
-ilmasto- ja lumotyön
integroiminen
tiiviimmin
-kulutuspäästö (scope
3) tavoitteen määrittäminen

Konkreetit
esimerkit
(laskenta?)

Omien
vaikutusmahdollisuu
ksien tunnistaminen

Rakennetaan
vähemmän,
vastuullisesti ja
tiiviisti entisen
paikalle ei
neitseelliselle
maaperälle

Hinku-sitoumus
ilmastotiekartta

Tehdään se mitä
voidaan,
otetaan pieniä
askelia oikeaan
suuntaan

sotureilla on erittäin
laaja yhteistyöverkosto
VERKOSTOITUMINEN

Kurtaorganisaatioissa
energiantuotus + siihen
liittyvät
päästöt vähentyneet
selvästi - hiilineutraalisuus
2030 aivan realistinen
tavoite

Soturiyhmä
kaikkiin
kouluihin!
<3

Lämmitysratkaisu
t
-Öljylämmityk-
sestä luopuminen
-Maalämpö yms

Energia-remontit,
sähköremontit,
autojen
latauspisteet

-Hävikki-ruokaa 0 ->
hävikin ulosmyynti
-Kasvisruokaa joka
päivä
-Maidosta luopuminen
(Tammikuu 25)
RUOKAILU

Kiinteistöstrategia
t
-Luopumista /
myynti
-Purkamista
-Käytön arviointia

Korjataan
vanhaa sen
sijaan, että
ostetaan uutta

kierrätys toimii
-bio, pahvi, muovi
-keräyspisteitä
ympäri kaupusta
KIERRÄTYS

"Logistiikka"
Kampuksilla
-julkisilla
-kävelin, pyörällä
P-paikka tyhjäksi :)

ENVIRONMENTAL IMPACTS

ENVIRONMENTAL IMPACTS

ENVIRONMENTAL IMPACTS

ENVIRONMENTAL IMPACTS

OUR ACTIONS

What can we concretely do?

CAUSAL ACTIONS

What can we help/affect/teach/develop/etc with and for others?

Luontoja
lanjäljen
laskenta

Ruokapankki
Tampereella

Tulehtuneet
ilmapiirit
Eco-
chambers

Arvoristiriidat
(kasvu vs.
luonto)

-Tapahtumat: nollapäästöpäivä,
IMBY, vuoden ilmastoteko
-kouluverailut, ministeriö
-yhteistyöverkostot: climademy
(ilmastotutkijat)
FFD (Food and forest
development Finland) Lokkisaari
-ruokahävikin minimointi
-tehostettu kierrätys
-sähköautopaikat

Ilmastoturitoiminta
-välittää tietoa
ympäristönsuojelusta
nuorille ja lapsille
-kannustaa yksilöitä
tekemään ympäristön,
luonnon ja ilmaston
kannalta fiksuja valintoja
-toivon näkökulma

Rakentamisen ja
rakennuttamisen
kestävyysuunnite
Ima tekeillä

Suomen koko
kirkko sitoutunut
Hiilineutraali
kirkko 2030
tavoitteeseen

Ilmasto- ja
lumotyö
kytkeytyy

Environmental
equity plans
(City of
Minneapolis,
USA)

Päästöjen
terveysvaikutu
sten arviointi
ja skenaarit

Ilmasto- ja
hyvinvointikytk
ökset nouseva
kysymys

Kestävyysraportointi
MorrowX-yrityksen
avulla (tulossa)
->
Kestävyysuunnitel
ma

GHG Scope 3

Impact KPI's
seuranta
(kuinka monta
suunnitelmaa
alustalla)

Kaupungin
ilmastotiekartta
Scope 1 ja 2
osin 3

Järjestäytynyt
ilmastotyöskentely
koko kirkkone tasolla
-> systemaattista,
vaikuttavaa
päätöksentekoa

-Matkustustarpeen
arviointi!
-Tapahtumiin
osallistuminen
-Otetana päästöt
huomioon
päätöksenteossa

Hankintaohjeessa
ympäristökriteerit

Vastuullinen
sijoittaminen
(kirkon
eläkerahasto)

ATMOSPHERIC IMPACTS

ENVIRONMENTAL IMPACTS

INDIRECT EFFECTS

SOCIETAL IMPACTS

ECOLOGICAL IMPACTS

Luonnon
monimuotoisuus
eli LUMO-ohjelma

Ympäristöarvojen
sisällyttäminen
osaksi seurakunnan
arkea jokaisella
työalalla
(sitoutuneisuus)

Ilmastobudjetti

F-F: Energy

Hiilineutraali
Tampere
2030 -
tiekartta

Biopolttoaineisiin
siirtyminen koko
seurakunnan
tasolla
mahdollisuuksien
mukaan

Kiinteistöstrategiassa
-päästövähennystavoitt
eet
-useita
kestävyystavoitteita

Kirkon
ympäristödiplomi
(laatu järjestelmä)
käytössä

-maalämpöä
käytössä monissa
kiinteistöissä
-ilma-
vesilämpöpumppuja
-aurinkovoimaloita

GHG Scope 1

Natural Step:
Organisational
Culture

IRF:
Financial capital

Natural Step:
Social resources

Natural Step:
Ecological Change

Natural Step:
Future-cast/
Long-term planning